

SOCKENBLADET

Årgång 33

2011

*Ystagille i Hembygdsgården 1984. Greta Karlsson, Birger Samuelsson
Elisabeth Ganestål, Vera Sunbring, Märta Göransson, Linnea Cederörn,
Britta Jakobsson, Olle Lindkvist och Margit Axelsson.*

*Frinnaryds
Hembygdskförening*

SOCKENBLADET

ISSN 1651 - 1468

Redaktionskommitté: Elisabeth Ganestål, Allan Ganestål, Bengt Sunbring
och Roland Johansson.

Vi tar gärna emot tips och idéer beträffande innehållet i Sockenbladet.

FÖRENINGENS PLANERADE AKTIVITETER 2011.

Årsmöte

i hembygdsgården onsdag 6 april kl. 19.00. Vi tittar på våra gamla filmer.

Vårröjning

i Hembygdsparken tisdag 19 april kl. 17.00. Föreningen bjuder på kaffe.

Loppmarknad

i Hembygdsparken lördag 2 juli. 08.00 - 11.00. Servering.

Slätter

i Majmålen torsdag 21 juli. Samling 17.00 - 18.00. Tag med kaffekorg och lämpligt redskap.

Logmöte

i Hembygdsgården söndag 14 augusti. Frikyrkan ansvarar.

Hembyggsdag

I Bälaryd söndag 21 augusti..

Brasafon

i Hembygdsgården torsdag 17 november kl. 19.00. Lars-Olof Hallberg visar bilder och berättar om bröderna Erik och Sigvard.

Julmarknad

i Hembygdsgården 10 december kl.14.00. Ostauktion kl. 15.30. Servering av slaglimpa, hemost och hemkärnat smör.

BESÖK GÄRNA FÖRENINGENS HEMSIDA UNDER ADRESS
www.hembygd.se/jonkoping/frinnaryd

☘ *Hembygdsgården* ☘

i Sunhultsbrunn hyrs ut för mindre sammankomster.

Hyran är totalt 250:- kronor

(kyrksal 100:-, storstuga 100:-, kök 50:-).

Samlingarna visas under tiden maj - september.

Kontakta Elisabeth Ganestål, tel. 0140/21060

ÅRETS PERSONUPPGIFTER

FÖDDA I FRINNARYDS SOCKEN 2010

Gustafsson, Roxana Rebecka Felicia	Bygatan 23	Sunhultsbrunn	2010-01-14
Faag, Mathilda Anna Vera	Tranåsvägen 25	Sunhultsbrunn	2010-01-27
Svensson, Edvin Walding Josef	Frinnaryd Prästgård 1	Frinnaryd	2010-05-03
Andersson, Tuva Ulla Tora	Morgonstigen 9	Sunhultsbrunn	2010-07-18
Andersson, Edith Enni Eivor	Norrgårdsgatan 4	Frinnaryd	2010-09-07
Nero, Jesper Emil	Bygatan 33 E	Sunhultsbrunn	2010-09-08
Cederteg, Maja Alva Johanna	Gamla vägen 45	Sunhultsbrunn	2010-09-20
Jakobsson, Olivia	Södra Sunhult	Sunhultsbrunn	2010-10-19

AVLIDNA I FRINNARYDS SOCKEN 2010

		Född	Död
Ulla Hermansson,	Sunhult	1926-10-17	2010-01-03
Eivor Svensson,	Antuna (Frinnaryd)	1921-07-11	2010-01-05
Margit Samuelsson	Sunhult	1925-02-18	2010-03-16
Hans Söderhorn	Sunhult	1944-07-01	2010-05-13
Bo Göransson	Habo (Bänarp)	1938-09-23	2010-05-30
Birgitta Söderhorn	Sunhult	1945-05-03	2010-05-31
Maj-Britt Bernhardsson	Antuna (Hyltan)	1920-05-21	2010-06-08
Anders Wallin	Frinnaryd	1952-11-11	2010-06-17
Viktor Brangefeldt	Sunhult	2001-06-11	2010-06-27
Linnea Cederörn	Sunhult	1922-05-14	2010-07-14
Bo Brangefeldt	Sunhult	1966-11-30	2010-08-29
Jan Johansson	Frinnaryd	1943-02-09	2010-08-29
Signe Elisabeth Emanuelsson	Frinnaryd	1960-04-13	2010-09-19
Elsa Isaksson	Eksjö (Hästeryd)	1916-09-17	2010-12-08
Olle Kyhlberg	Frinnaryd	1924-02-20	2010-12-09
Gunvor Karlsson	Sunhult	1947-04-22	2010-12-15

Socknens folkmängd uppgick 2010 - 12 - 31 till 728 personer,
en minskning med 31 pers. sen förra årsskiftet.

Massor av tidningsartiklar från trakten hittar du på www.frinnaryd.com

**EN AV SVERIGES MEST
FRAMSTÅENDE ARKITEKTER
BÖRDIG FRÅN HÄSTERYD.
Ludvig Petersson (1853 - 1931)**

Som läsarna av det här numret av Sockenbladet säkert har märkt så befinner sig Hästeryd på flera sätt i fokus. Det tycker vi är väl motiverat både av kulturhistoriska skäl och med tanke på de unika naturvärdena som jag har varit inne på, då jag skrev om Smålands flora. Jag kan tillägga att Linnélärjungen Sven Ingemar Ljungh (1757 – 1828) redan för mer än tvåhundra år sedan insåg vilka botaniska värden och skönhetsvärden som Hästerydstrakten erbjöd. Han bodde på Skareda och Skärsjö, slutade som kronofogde och landskamrerare, besökte Hästeryds ängar åtskilliga gånger verkar det och införde sina botaniska upptäckter bl.a. från Hästeryd och Nobynäs i sin egen flora som nu förvaras på Universitetsbiblioteket i Uppsala. Ljunghs intressanta noteringar är enligt tidens sed skrivna på latin som jag har översatt inför utgivningen av Smålands flora.

Hästeryds säteri tillhörde fram till 1855 det Bondeska fideikommisset men byttes då ut mot Herrestad i Marbäck, när den dåvarande fideikommissarien greve Gustaf Trolle-Bonde avled. (Se också min bok Från Svartebro till Socknamon sidan 63, historiken över Hästeryd) Under 150 år har sedan Hästeryd ägts, först av köpmansfamiljen Hernlund från Eksjö och därefter, under en för gården mycket betydelsefull period på mer än hundra år, av patron Axel Dahlström och hans efterkommande i familjerna von Malmborg och Rydström. Glädjande nog har nyligen en sentida släkting till Gustaf Trolle-Bonde blivit ägare till Hästeryds säteri, således har gården återgått till den forna ägarläkten och den månghundraåriga traditionen tycks vara återställd. Nya ägare är nämligen Malin Öberg f. Bonde och hennes man Sven Öberg. Om jag har räknat rätt var Gustaf Trolle-Bonde, som kallades den blinde excellensen och mestadels bodde på Säfstaholm i Sörmland, bror till Malin Öbergs farfars farfars farfar. Malin Öberg är dotter till kaptenen, civiljägmästaren mm Gustaf Carlsson Bonde (1921 – 1997)

och hans hustru Maud f. Lenman. Gustaf Bonde var välkänd i trakten och länge bosatt på Bordsjö, varifrån han administrerade de småländska fideikommisssegendomarna Katrineholm, Bordsjö, Askeryds säteri och Herrestad.

Vapen för ätten Bonde af Björnö

Jag har vid ett par samtal med Malin Öberg fått klart för mig att hon och hennes man har för avsikt att så snart som möjligt rusta upp både huvudbyggnad och park i Hästeryd, vilket gläder alla natur- och kulturvänner. Paret Öberg äger och förvaltar också det stora Bondegodset Vibyholm i Sörmland. Huvudbyggnaden i Hästeryd lär vara byggd omkring 1850, då ätten Bonde ännu var ägare.

Det är här som rubrikens Ludvig Peterson kommer in i sammanhanget. Hans föräldrar arrenderade nämligen från 1844 Hästeryds säteri av greve Bonde, när sonen Johan Ludvig föddes 1853. Som ett litet kuriosum kan jag nämna att två av dopvittnena när den lille Ludvig döptes i Frinaryds Prästgård var hemmansägaren och nämndemannen Petter Jonsson i Frinaryds Klockaregård och hans hustru Anna Greta Nilsson. Dessa två var farfars far och farfars mor till

Harald Runnestad. Petter Jonsson var också bror till min egen farfars mormor. Efter ett kort mellanspel i Adelöv återvände familjen Peterson 1862 till trakten och Bondefideikommisset för att överta godsarrendet i Katrineholm vid Ralångens södra ände. Fadern Johan Peterson avled 1869 och modern Anna Margareta Hyd-bom 1881, båda är begravda på Marbäcks kyrkogård och deras gravvård sydväst om kyrkan är i gott skick ännu idag. Efter faderns död övertog Ludvigs bror Aug. Leonard Katrineholm och var kvar där till ett stycke in på 1900-talet åtminstone. Det verkar som Ludvig trots sina karriärmässiga framgångar hade omfattande kontakter med hemtrakten med tanke på att slakten fanns kvar i hembygden.

Arkitekten Ludvig Petersson

Ludvig Peterson blev så småningom en av sin tids mest kända och uppskattade svenska arkitekter (hela 5 sidor ägnas honom i Svenskt biografiskt lexikon). Här återger jag kortfattat för Sockenbladets läsare hans biografi och karriär som arkitekt.

Ludvig Peterson studerade redan på 1860-talet vid Eksjö elementarläroverk, därefter 1871 – 72 vid Kungl. Tekniska högskolan och vid Konstakademien 1873 – 80. Sistnämnda år erhöll han den

kungliga medaljen och gjorde under två år 1881 – 83 på statsstipendium en studieresa till Frankrike, Spanien, Italien, Österrike och Tyskland. Åren 1880 – 1904 var han arkitekt i Överintendentsämbetet, statens kontrollant vid Operabygget i Stockholm 1891 – 98 och vid Visby domkyrkas restaurering 1900 samt från 1897 ledamot av Konstakademien. Han var dessutom från 1913 byggnadschef i Kasernbyggnadsnämnden och har därför starkt påverkat den stora utbyggnaden av Försvarsmaktens många kaserner.

Ludvig Peterson tycks ha varit en modern arkitekt som fordrade äkta material och frihet från all slags påsmetad grannlåtsornamentik. Hans byggnader är ofta utomordentligt vackra och stilrena, som exempel kan jag nämna Sveasalen i Stockholm (finns inte kvar längre), fastigheterna Birger Jarlsgatan 2 - 4 och 3 - 5 och den estetiskt tilltalande Birger Jarlspassagen på samma ställe, samt Bromska palatset, nu Franska ambassaden, vid Narvavägen. Konstnärshuset vid Smålandsgatan med elegant spansk fasad uppförde han 1897 – 98.

Utanför Stockholm uppfördes efter Petersons ritningar flera kyrkor och andra byggnader, t.ex. Lommaryds kyrka (1890 – 92 romansk stil i grå och röd granit), Guldsmedshyttans kyrka i baltisk gotik (1893 – 95) Vetlanda kyrka i genomgripan-de ombyggnad, Tekniska gymnasiet i Örebro.

Birger Jarlspassagen, Stockholm.

I Stockholm uppfördes slutligen efter ritningar av Ludvig Peterson, bland många andra arkitektoniska mästerverk – jag har redan ovan gett exempel på ett antal sådana - det imponerande Strand Hotell vid Blasieholmskajen (se nedan).

Jag nöjer mig med denna korta presentation av den frinnarydsfödde Ludvig Peterson och bifogar, förutom ett foto av huvudpersonen, ett par bilder på byggnadsverk av hans hand som belyser hans stora skicklighet som arkitekt och de konstnärliga värden som är förknippade med hans skapande.

Henry Sjöstrand

HÄSTERYD OCH MAJMÅLEN NU I SMÅLANDS FLORA

Det innehållsrika praktverket Smålands Flora (utkom 2007 under redaktörskap av Tomas Karlsson och Margareta Edqvist) innehåller i del 1 bl.a. ett omfattande avsnitt om botaniska utflyktsmål i landskapets olika kommuner. Den delen av floraverket kan säkert vara till stor glädje för alla naturintresserade – inte bara för fackbotanister. Det gäller också frinnarydsbor och folk som bor i trakten, eftersom det i just den delen av floraverket presenteras två frinnarydsmiljöer av stort värde. Jörgen Josefsson och Tomas Fasth beskriver där Hästeryds ängar och odlingslandskapet i Majmålen som två av de viktigaste och mest skyddsvärda objekten i Aneby kommun.

Jag har själv för ett par årtionden sedan inventerat växtligheten i Hästeryds ängar för *Smålands floras* räkning och skrev i Sockenbladet 1992 en artikel om ”Flora och naturvärden i Hästeryds ängar”, om någon skulle vara intresserad av mer botaniska detaljer. Här nedan återger jag nu för Sockenbladets naturintresserade läsare den beskrivning som återfinns i Smålands flora del 1 (s. 167).

Om **Hästeryds ängar** noterar Jörgen Josefsson: ”Hästeryds ängar är Aneby kommuns största lövhage. Floran är rik, och hagen hyser gott om gamla och grova träd, mest ask och ek. En del träd är hamlade. Många strövar i ängarna och andra finner här en vacker plats att avnjuta sin fikakorg på.

Du tar dig lättast till Hästeryds ängar genom att först färdas på väg 32 mellan Tranås och Aneby. Mitt inne i Sunhultsbrunns samhälle svänger du av mot Frinnaryd (tydligt skyltat). Kör 5 km, eller tills du befinner dig 200 m före Frinnaryds kyrka. Sväng vänster (söderut) mittemot avtaget mot Gripenberg. Fortsätt på grusvägen ungefär 2,8 km. Här finns det parkeringsplatser.

Vårfloran är betagande. *Blåsippa*, *smånunneört*, *svalört*, *lungört*, *vårlok* och *gullviva* färgar marken. Någon månad senare följer *ormrot*, *rödblärå*, *smörbollor* [lokala namnet är ’ängabullar’], *skogsbingel* och andra midsommarblommor. Ännu senare blommar hässleklocka [finns också rikligt i både blå och vit variant i den nu – tyvärr - starkt igenvuxna parken kring huvudbyggnaden] och *kärrfibbla*.

I översilad [fuktig] lövskog finner man *springkorn*; före 1991 fanns här även *rosendunört*. På torrare mark växer *lundstarr*, *rödkämpar* och *klasefibbla*. På några av de gamla askarna har man funnit almlav *Gyalecta ulmi*, en av de få lokaler-na för denna sällsynta lav i Aneby kommun. Ängen har dessutom ett art- och individrikt fågelliv.”

Hässleklocka

Det småskaliga odlingslandskapet i Majmålen beskrivs av Josefsson/Fasth så här: ”**Majmålen odlingslandskap** har i ängs- och hagmarksinventeringen 1989 placerats bland de mest skyddsvärda i Aneby kommun. Mångformigheten, den relativt stora arealen och det faktum att negativa ingrepp nästan helt saknas har legat till grund för denna bedömning. Området är dessutom välhävdad och vackert inramat med trägårdsgårdar kring betesfällorna, som bildar en mosaik med små åkertegar. Fällorna varierar mellan björkhagar, enbackar, betad skog och fuktig öppen ängsmark. Fårbetet har bitvis varit negativt, men sent betespåsläpp har ändå bevarat det mesta av ängsfloran.

Om du kommer från väg 32 mellan Tranås och Aneby svänger du österut i södra änden av Sunhultsbrunns samhälle – det står Gunnarsmålen 3 på vägs skylten. Fortsätt mot Vivastås cirka 3 km. Kör 800 m söderut i vägkorsningen Tranås/Bordsjö. På vänster sida ser du nu de tilltalande beteshagarna. Det finns inga bra parke-ringsplatser, men vägen är tillräckligt bred för att man ska få plats med en och annan bil på vägkanten.

Floran domineras på torrare områden av *ängshavre*, *backnejlika*, *knölsmörblomma*, *solvända*, *tidig fältgentiana*, *ängsskallra*, *kattfot* och *slåt-*

tergubbe. Kattfoten täcker bitvis flera kvadratmeter i björkhagen längst söderut utmed stora vägen. På lite fuktigare marker finner man *ormrot*, *Jungfru Marie nycklar*, *svinrot* och *kummin*, på kanten av kreatursstigar *trampgröe*. Tillkommer arter som *slåtterblomma*, *vildlin*, *tätört*, *klasefibbla*, *Nordstedts maskros*, *loppstarr* och *ängsstarr*. Här har även hybriderna *ängsstarr x grönstarr* blivit funnen.”

Var och en som är medlem i Frinnaryds Hembygdsförening känner säkert till att föreningen disponerar och sköter – på ett föredömligt sätt – en gammaldags slåtteräng med värdefull växtlighet i Majmålen. Slåtterängen är som bekant belägen ett stycke norrut från gårdarna i byn. Artförteckning för slåtterängen kan den intresserade studera på föreningens hemsida.

Slåttergubbe

Alla natur- och hembygdsvänner hälsas härmed välkomna till både Hästeryds ängar och till Majmålen unika odlingslandskap! Vi blir också mycket glada om ni med friska krafter deltar i slåttern i Majmålen som blir nästa gång i juli 2011.

Henry Sjöstrand

SKOLA - HEMBYGDSFÖRENING

Styrelsen i Hembygdsföreningen har under ett antal år haft kontinuerlig kontakt med skolan i socknen. Detta samarbete har upplevts som mycket positivt från båda håll.

Det är viktigt för föreningen att dels sprida kunskap om "gamla tiders" traditioner, dels visa och berätta om föreningens gamla inventarier. Detta kan gå till på flera olika sätt. För det mesta har föreningen på eget initiativ bjudit in skolan att besöka hembygdsgården. Ofta hör lärarna av sig och undrar om föreningen inte har något att visa eller prata om. Någon gång har skolan besökt slätterängen. Medlemmar ur föreningen har då visat gamla redskap och berättat om hur sådana ängar skulle skötas.

Erik Sjöströms avdelning vid besöket i hembygdsgården i maj månad.

En vacker majdag förra året var hela skolan nere på hembygdsgården. Guider från hembygdsföreningen var Elisabeth, Allan, Lars-Åke och Kerstin. De berättade om Dagstorpstugans historia och visade också en del av Jaréns fotografier. Även foton från vår egen tid tilldrog sig stor uppmärksamhet. Barnen tyckte det var roligt att se och känna igen sina äldre släktingar. En del bilder var väldigt läskiga, t.ex. Jaréns slaktade gris, som ligger utsträckt på slakttavlan. För den äldre generationen var detta en helt vanlig syn, men inte för de yngre.

Efter Dagstorpstugan fortsatte grupperna till logen/lagården, där Lars-Åke berättade om de olika redskapen och deras användning. Sista anhalten var Säbystugan med två stationer. Det som där tilldrog sig mest uppmärksamhet var en vagga, som var upphängd i taket.

Vid ett annat tillfälle kunde barnen med egna ögon konstatera, att gamla redskap går att använ-

Dagisbarnen med ledarna

da än i dag. Med hjälp av en smörkärna kunde man göra smör av grädde.

I höstas var det dagisbarnens tur att besöka Hembygdsgården. De har kanske inte så stort intresse av alla inventarierna, men det är viktigt att de får lära sig vad en hembygdsgård är. Det är en utmärkt lekplats med en del lekredskap och stora jämna ytor, som inbjuder till olika springlekar. För att inte tala om den nyanlagda grillplatsen, där man grillade korv och bakade pinnbröd.

När ruggiga november är inne, är det skönt att krypa inomhus och mysa vid en riktig brasa i den öppna spisen. Så gjorde man förr i tiden och det var då vanligt att någon äldre person berättade om hur han/hon hade det som barn. Många sagor och skrönor fördes på så sätt vidare till nästa generation. Denna sed tog föreningen fasta på och bjöd i höstas in skolan till en mysstund kring brasan i hembygdsgården. GunBritt Bergander, som bott i Frinnaryd i hela sitt liv, berättade minnen från sin barndom och skolgång. Hon lyckades fånga elevernas intresse med sina berättelser om stränga lärare och verklig disciplin. En del elever fick bakläxa på hemläxan, något som dagens skolbarn knappt hört talas om och än mindre drabbats av. Hur långt barnen än hade till skolan fick de gå till fots. Bra eller dåligt väder spelade ingen roll. På frukostrasten fick man sen äta sin matsäck, som bestod av smörgåsar och mjölk/saft.

GunBritt berättar för intresserade lyssnare

Att alla var mycket nöjda med dagen visade sig i de rungande applåder, som kom GunBritt till del. Lärarna uttryckte sin tacksamhet för en trevlig förmiddag vid brasan i hembygdsgården.

Elisabeth och Allan Ganestål

En kommitté är en samling okunniga, valda av de ovilliga att göra det omöjliga.

Okänd

FRÅN SUNHULT UT I VIDA VÄRLDEN

Vägen från småländska Sunhult till amerikanska Waxhaw har bjudit på fantastiska upplevelser, många överraskningar och spännande äventyr. Den tog mig via Linköping (studier) och Falkenberg (jobb) till Elfenbenskusten i Väst-Afrika, där jag 1981 började min tjänst med Wycliffe Bible Translators. Trettio år senare och jag arbetar fortfarande med samma organisation! Förutom mycket meningsfyllda arbetsuppgifter har de här åren också gett mig en underbar make, David (från USA) och två söner, Samuel (23) och Jacob (20). Det blev sammanlagt nästan tjugofem år i Afrika, först i Elfenbenskusten och senare i Niger. Här i USA jobbar jag som personalsekreterare på Wycliffes hemmakontor. Senare i år kommer David och jag att börja tjänster med teamet som leder bibelöversättningsarbetet i de fransktalande länderna i Afrika. Spännande!

Men tillbaka till Sunhult och uppväxten där. Det var naturligtvis den lilla röda skolan med två klassrum som gällde för min skolgång. Märta Gustavsson gav mig längtan att läsa och lära i 1:a och 2:a klass. Hon var min stora idol! Jag ville bli precis som henne när jag växte upp: ogift och småskollärare!

Övre raden fr.v. Åke Göransson, Bo Fredriksson, Claes-Erik Jakobsson, Krister Fransson. Nedre raden fr.v. Britt Davidsson, Kennet Jönsson. Marianne Svensson, ungersk flykting, Birgitta Pettersson, Nils-Erik Johannesson, Gunborg Sunbring. Staffan Wadström, Karin Svensson och Bernt Svensson.

För 3:e och 4:e klass flyttade jag till nästa klassrum med Axel Molid som lärare. Det blev lite trängre i klassrummet eftersom eleverna från Frinraryd skjutsades till Sunhult de åren. Erik Isaksson var en av dem, och jag har en hel del minnen av hur vi två ofta tävlade om vem som skulle bli färdig först med uppgifterna, speciellt provräkningarna. Om det var korrekt var mindre noga; nej, det gällde att lämna in först! När vi sedan kom till 5:e och 6:e klass i Frinraryd, tyckte magistern (Arne Gustavsson) att vi skulle ta det lite lugnare och kolla att allt var rätt först!

Realskolan och gymnasiet i Tranås fanns näst på programmet, följt av universitetsstudier i Linköping: engelska, franska och administration. Föga anade jag väl då hur mycket användning jag skulle få av mina språkkunskaper när jag, efter några år i Falkenberg, bosatte mig i det fransktalande landet Elfenbenskusten.

Åren i Afrika bjöd på tvärkulturella upplevelser utan motstycke och reseäventyr som skulle kunna fylla en hel bok men framför allt arbetsuppgifter med djup mening och rikt innehåll – att få vara med om att sprida Guds Ord! Lagg därtill nära vänner från snart sagt hela världen och resultatet blir ett rikt liv, ett oerhört rikt liv!

När Samuel föddes 1987, bestämde vi oss för att våra barn skulle lära sig både svenska och engelska. Jag pratade bara svenska med Samuel och David enbart engelska med honom. Det var en mycket intressant upplevelse att se en 2-åring prata två språk och veta vilka ord som hörde ihop med vart och ett av språken. Han var så inställd på att jag bara skulle prata svenska med honom. Det hände ibland att jag råkade säga något till honom på engelska. Han rättade mig då med en gång: ”Mamma, du säger inte så, du säger...” och sa på svenska vad jag precis sagt på engelska till honom. En anledning att det kändes viktigt att pojkarna skulle lära sig svenska var naturligtvis att ge dem möjligheten att kommunicera med morföräldrarna, Roland och Astrid Sunbring. En annan orsak var att Samuel och Jacob skulle kunna ta del av det svenska kulturarvet – t.ex. Astrid Lindgrens böcker. När de var små tittade de ofta på Emil i Lönneberga, Bullerbybarnen, osv. Vis-

sa scener finns oerhört väl inpräntade. När en dörr behöver stängas, händer det fortfarande att vi hör ”stäng dörra’!!!” – uttalat på bredaste småländska precis som skomakaren i Bullerbyn!

Min familj

Sverige är nog något av ett drömland för pojkarna. Minnena de har därifrån är enbart roliga och fulla av annorlunda aktiviteter: klättra i morfars körsbärsträd och mumsa på körsbär, fika vid en sjö vackrare än den andra och åka i hölass hos kusinerna i Hultåkra. De upplever sina svenska rötter som mycket starka och återvänder gärna dit. Jacob tillbringade vårterminen 2010 vid Södertörns Högskola i Stockholm och kan mycket väl tänka sig att bosätta sig i Sverige.

Svenska seder och traditioner är ju naturligtvis också något som känns viktigt att hålla fast vid. Adventsljustaken tänds alltid hos oss – det förekommer annars inte i hemmen här i USA. Lucia är också något vi uppskattar. Numera kan vi ju via Internet följa vad som sänds i svensk TV men under många år njöt vi av ett vackert program inspelat i Lund. Och vid jul blir det alltid Janssons, skinka och risgrynsgröt. För några år sedan återupplivade vi seden med julklappsrim – jätteroligt! Dans runt julgranen blir det också innan den slängs ut – vet inte om den traditionen lever kvar i Sverige. När pojkarna var små, blev det

både Små grodorna, Vi äro musikanter och Skära, skära havre. Numera nöjer vi oss med Här är karusellen!

Det kan ju naturligtvis vara svårt att utomlands hitta ingredienser till typiskt svenska maträtter, och ibland har det blivit lite improviserat. I Afrika var det t.ex. svårt att hitta ansjovis. Ofta fick det bli Janssons frestelse utan den viktiga ingrediensen. Och vi har upptäckt att risgrynsgröt kokt på långkornigt ris blir lite annorlunda. Här i USA är det lycka för oss att sedan två år tillbaka ha IKEA i närliggande storstaden Charlotte. I deras matavdelning hittar vi hushållsost, sill, kaviar, glögg, julmust, lingonsylt, svensk choklad och dajmtårta!

Att bo som svensk i utlandet är helt klart intressant och visst blir det en hel del frågor. Det lilla landet Sverige var okänt för de flesta vi mötte i Afrika. Det innebar alltid en utmaning att förklara hur kallt det kan bli och vad snö är!

Här i USA är det många som inte kan hålla isär Sverige och Schweiz. Det blir ofta kommentarer om alperna och schweizisk choklad. Det ger mig naturligtvis anledning att göra reklam för Marabou! En hel del svenskar bor i ”vår” delstat North Carolina. Bl.a. har Volvo lastbil en stor anläggning här och Electrolux har precis flyttat sitt amerikanska huvudkontor till Charlotte. Det finns en skandinavisk förening här och varje år anordnas en skandinavisk mässa. IKEAs stora julbord med Luciatåg är numera ett extra plus!

Som svensk var det mycket intressant, och oftast frustrerande, att följa de intensiva diskussionerna förra året om sjukförsäkring och hälsovård i USA. Sveriges sjukvårdssystem framhölls ofta i mindre fördelaktigt ljus. Det är oerhört svårt för folk i allmänhet att förstå att det inte handlar om kommunism när man vill att alla ska ha lika tillgång till sjukvård. Tyvärr lyfts Sverige fram som ett skräckexempel på flera områden i de konservativa kretsarna här; mina åsikter betraktas som mycket radikala i det sammanhanget.

”Hemma, var ligger det nånstans?” sjungs det i musikalen Kristina från Duvemåla. Visst är det en fråga som jag ställt mig själv många gånger under mitt resande runt världen. En stor bit av mitt ”hemma” finns nog fortfarande i Sunhult och trakterna däromkring. Att komma ”hem” är alltid en höjdpunkt – det är så förknippat med fina minnen från uppväxtåren och människor som brydde sig.

Jag har upplevt otroligt vackra solnedgångar över både Atlanten och Stilla Havet. Jag har sett den intensivt röda kvällshimlen reflekteras i de ”blå bergen” i North Carolina och det orange klotet försvinna i den vidsträckta Saharaöknen. Men knappast något går upp emot en solnedgång vid Söljen när kvällssolen sakta försvinner bakom horisonten och ger ett gyllene skimmer över den vindstilla sjön. Då vandrar vi gärna ner till sjökanten, sitter på vår speciella sten och njuter av en obeskrivbart vacker vy.

En oförlömlig syn

Den bilden finns etsad i mitt inre och påminner mig om förmånen att ha vuxit upp i natursköna omgivningar och i en atmosfär av stilla förtröstan.

Gunborg Presson (född Sunbring)

EN GLIMT AV FRINNARYDS SAMHÄLLE I MITTEN PÅ 1950- TALET

Så skrev den omtyckta småskollärarinnan Lilly Bejre i min Poesibok den 1 mars 1955. Då gick jag i klass 5, hade lämnat hennes trygga klasser för länge sedan. Fröken Bejre ritade ofta på svarta tavlan, hon kunde teckna de vackraste blommor, linnea, förgätmigej, liljekonvalj och perfekta klöverblad. En och annan psalm skulle vi kunna rabbla som ett rinnande vatten, men ingen behövde vara rädd för att gå till skolan. Hon upplevdes som glad varje morgon när hon mötte med orgeltramp och "Din Klara Sol Går Åter Upp". Vi som växte upp på västra sidan om järnvägen hade en bra bit att gå till skolan. Kalla, snöiga, mörka morgnar, uppförsbacke hela vägen. Tjocka kläder hjälpte inte, efter halva vägen var man genomfrusen. På hemvägen kom snöbollarna i nacken och mössan drogs av när en odåga dök upp. Höst och vår cyklade jag till skolan, tungt uppför men på hemvägen full fart "Dockelia" ner, förbi Charlottendahls- och Solhems café, Barberaren, Syfabriken, under järnvägsbron, förbi Konsum, över Vedtorget, ner för

backen vid Karlstens gröna hus. I början av 50-talet fanns inte skolbespisningen. Eleverna satt i korridoren på bänkar, prasslade med smörgåspaket, drack ljummen chokladmjölk eller saft ur glasflaska. Skolmat infördes, då bjöds mannagrynspudding, kålpudding och god pannkaka. Ostsmörgås med dryck på lördagar, som då var skolpliktiga. Redskapsgymnastiken var en plåga, jätteplint, rep, ribbstolar. Hoppa och hänga i armar och ben som en apa. Först i Realskolan kom dans- och rörelsegymnastiken. Ibland tvingades klassen gå till en förfärlig bastu som låg intill Frinnaryds skola. Där skulle alla tvagas i bara mässingen. En lång, lynnig lärare Fritiof G. hade jag svårt för, han kunde boxa till pojkar på ett sätt som i dag är straffbart. E Hjälmdahl hade undervisat länge när jag hamnade i hans klasser. Han hade lite stil och nivå, såg till att de som ville komma in på Läroverket läste lite extra.

I Aneby fanns skoltandläkaren, en humorbefriad man. Stinsen vinkade av persontåget i Frinnaryd, det skramlade iväg bort över järnvägsbron, stannade i Stjärneborg sedan strax i Aneby. Så var man framme. Breda mörkfernissade trappor ledde upp till det amalgamluktande väntrummet. Det ilade och krasade när tandläkare borrar, hans fäbless över att dra ut tänder var känd. I Aneby fanns också det fräsande "stora vattenfallet" det kändes inte säkert att gå över på den bron.

Cyklade gjorde vi från unga år. Bil var inte var mans egendom. Min familj cyklade ofta i hembygden förutom under vintern. Gärna via Munkakvarn till Lommaryd för saft och kaffestund hos släktingar men främst till mormors grav som alltid skulle vara välskött.

Anna-Lisa och Sven Fälth i Norrby inbjöd årligen till dignande kaffebord – där varade samtalen länge. I cykellampornas sken åkte vi hem i dunklet. I dag efterlyses fler gympatimmar i skolan pga. att mångas lekar o spel sker på datorskärmerna. Vår fritid var fylld av aktiviteter. Cykla, hoppa rep, leka gömme, kasta boll och fiska från Gamla Åbron. Ungar som bodde nära Svartån fick tidigt lära sig hantera en roddbåt. Att gå i

simskola var ett måste. Om somrarna erövrades allt från Järn - till Simborgarmärken. Curlingföräldern var inte uppfunnen, barn cyklade till Ralången. På vintern åkte vi skidor. Gudrun, Harriet och jag åkte skridskor bl.a. på Kodön ser jag i dagbok. Vi byggde snölyktor som lyste om kvällen. Ibland klättrade vi upp på järnvägsbron och skrev upp bilnummer, de flesta med bokstaven F, men lyckan var att se en A-bil .

Poesiboken var viktig. Där bedyrades vänskap med små verser . Alla Frinnarydsbarn var poeter: Marianne och Margareta Johansson, Gunilla och Göran Fritzell, Aage Pettersson, Kurt Svensson, Björn Wilderoth, Ingrid Ericsson, Leif och Karin Lindsten, Leif Gustavsson, Lars Gunnar Göransson och Gunilla Fristedt. Skolbarn idag har Facebook, kanske tom Bloggar. Vad IT skulle innebära kunde vi inte ens fantisera om. Vi som upplevde stålpenan med bläckhorn, var glada för kulspetspennor och skryta kunde den som hade en Parker Reservoarpenna.

I Frinnaryd var det sed att kvällen före Lucia klä ut sig till Lussegubbe och knacka på i husen för att få julgodis. Meningen var att både skrämmas och roa. En mörk decemberkväll gick jag runt i husen tillsammans med Gunilla Fritzell och Catharina Rydström. Vi klädde ut oss till tre små fula gubbar och fick korgarna fulla med både godis och pengar. Lucia firades i skolan. Någon gång var jag Lucia, sånger övades, kronan klädde min mamma med lingonris och med levande ljus blev det riktigt fint. Det julstädades, pepparkakor bakades, julpyntet letades fram. Till slut hängde gröna lummerkvislar i kökstaket på röda band. Den härliga doften från julgranen gav stämning. Julafton firades med släkten, farfar Lindof serverade likör ur vacker glaskaraff och tände tomtebloss. Farmor Ellen bjöd gräddtårta dekorerad med marsipantomtar. Att bjuda till julkaffe var tradition. Vi bjöds till Axel o Anna Fransson, till Anna Wisén och till fam. Signe o Gunnar Johansson. Det var dukat med saffransbullar, spritskransar,

Farmor Ellen bjöd på gräddtårta.

julstjärnor, vaniljhorn, pepparkakor och hemgjord ostkaka. Barn satt alltid vid eget bord med god jordgubbssaft. Annandag Jul 1955 var det söndagsskolfest i Ebeneser. Jag var 12 år och fick en bibel. Torbjörn och jag skickades till söndagsskola i sällskap med andra barn i området från tidiga år. Sparbössan, en svart man som bugade för varje slant, stod framme vid altaret. Smeden Elis och pastor Hugo Carlsson höll ordning. Julstämningen låg kvar över samhället till den dagen julgranen på torget dansades ut. Vid sextiden på kvällen samlades mycket folk. Herr Blom från Linderås brukade komma med högtalare och bandspelare. Det var snö. Alla barn fick gottor i en papperspåse, tablettask, chokladklubba och på botten låg sega, vita sockerbitar. En och annan hade styrkt sig, även tomten. En del ungar kunde lura till sig två gottpåsar. Från Konsums övervåning tittade herr "Bullringen" ut på ringlekar och den avslutande raketerna .

I mitten av 50-talet pågick kalla kriget, jag minns rapporteringen om Ungernrevolten hösten -56. Reguljära TV-sändningar startade hösten -56 och där fick vi se Ria Wägner med sitt bakvända vinkande i den svart/vita rutan. 1957 såg vi Sputnik på himlen från kökstrappan på Sandholmen. Från januari 1957 var lyckan att se glimtar av Elvis Aaron Presley på TV. Fram till detta nya skede höll RADION sitt grepp om underhållning med Program som Snurran, Lilla Fridolf, Kriminal-

följetonger och Hyland. Den nya musiken fanns på Radio Luxemburg. Det skulle dröja till 1961 innan Melodiradion kom. Underhållning för Frinnarydsbor ordnades av föreningar, Midsommarmarfest vid sjön, fest på ”Idrottskullen” med kulörta lyktor, lotteri och pilkastning. På sommaren kom Tältbio, en först barntillåten film, senare den barnförbjudna. Mitt i filmen blev det paus för rullbyte, då yrde det i tältet av papper och grästorvor och jubel över Åsa Nisse, Klabbarparn, Konstaplar och den friande Sjöqvisten. Iris och Allan Lindström, mina föräldrar var båda aktiva inom Politik och Samhälle. Det var många kvällsmöten. Mamma satt ofta hemma och skrev protokoll. Min bror Torbjörn och jag fick hjälpa till med sysslor i kök och trädgård. Pappa arbetade vid SJ och fick fribiljetter till familjen. Varje sommar reste vi. Vi såg hela Sverige från tåg-fönstret, Lappland, Skåne, Hamburg. Vi besökte faster Maja i Göteborg där Amerikabåtar låg vid kaj. Årliga resor till ögonläkaren i Eksjö. Tågbyte i Nässjö till äldre vagnar med ånglok. Vi drog ner fönstret och tittade ut på det osande molnet från loket. Vägen till Eksjö lasarett etsade sig fast. Vi gick med lite oro. Mamma arbetade på Mejeriet, tanter köpte mjölk och grädde i krukor. Frinnaryds Hemost såldes i mängd. Hon skar trekantiga bitarna med en lång kniv och gjorde paket. Arbete pågick i hela samhället, runt järnvägen och i de industrier som fanns. Tågen till Stockholm/ Malmö passerade. Många pendlade till sina värv. Gods lastades och lossades. På ballongdäckscykel åkte Clas Viktor Ekvall och tittade på tågen. Hellgren körde tung last från Cementgjuteriet till stationen. Han kom över Gamla Åbron med häst och vagn, förbi ”Slaktarnas park” där vi lekte. ”Kan du inte gå som en människa?” ropade han till hästen o viftade med piskan Det tyckte vi barn var roligt. Veckopeng fick vi inte men en slant då och då som kvickt handlades upp på 5-öres hallonkola hos Ellen i kiosken. Hon kunde snörpa med munnen och bli arg på ungar som sladdade runt på sina cyklar med limpsadel.

Hemma fanns alltid bössan till hands i något hörn. Gyttorps röda hagelpatroner låg både här o

där. Båten låg vid Garveriet. Både far och farfar hade Brinke mosse och Svartån som ett naturens skaffereri. Finaste kött, gös, gädda och den beniga braxen blev middagsmat. Vår granne Våge Lindström och andra jägare kunde sitta i köket med pappa och berätta jakthistorier, till slut undrade mamma viskande ”om de aldrig skulle gå...” ”Det skrevs dagbok om jaktlycka för eftervärlden. t. ex en dag i september år 1933, hade Lindof och Rutger Stjerngranat en spännande jakt på både räv och hare. Därefter sköt de feta änder. När Pappa Allan kom hem med villebråd hjälpte min bror till att få djuren så liten han var. Jag tittade på. Mamma var redo med stekgrytan. Jakt var männens domän, kvinnor såg till att kaffebordet var dukat vid älgstämman. Till Gamla Åbron kom en hel del Frinnarydsbor för att meta. Ro upp till sjön var också ett nöje. Min farfar tog motorbåten dit för att fiska. Kom han hem med lite mört på båtbottnen så snappade vi barn upp att han råkat dinera på Stjärens borgs slott och timmarna gick. Björn Stenhammar, som bodde på slottet hade tandläkarpraktik i Rolandsborg. Ungar i närheten visste att se upp för hans gröna Mercedes. Chokladmjölk och varma bullar är mitt minne av slottsköket efter lek en kall vinterdag med dottern Elisabet.

I Sverige pågick både ett ekonomiskt uppsving och teknologisk revolution den här perioden. Samhällsborna kände förändring, moderna hem, bilar, resa med flyg, snabbköp höll på att bli vardag. Hemmet och omgivningen i Frinnaryd gav oss en rikedom i upplevelser vilket jag är tacksam för. Med det som grund och uppmuntran från föräldrar till allt högre studier gav jag och min bror oss ut till roliga, givande arbetsliv, som dessvärre snabbt svischade förbi.

Lisbeth Lindström Fernández

GRÄS ELLER OGRÄS

Sjögräset breder ut sig i dammen nära vårt hem. Varannan dag fördubblas det täckta området. Det tar 60 dagar innan hela dammen är övertäckt. Efter hur många dagar ätre fjärdedelar av dammen fortfarande fri från sjögräs?

ATT LEVA OCH BO I BERLIN

Sommaren 2006 gick vårt flyttlass med det allra nödvändigaste från Linköping till Tysklands huvudstad. Möbler, porslin och andra prylar hade packats ner, magasinrats och får med nyfikenhet öppnas igen när vi återvänder. Vi skulle nu bo och arbeta i Svenska kyrkan i Berlin i fem år, något som kändes omöjligt att överblicka. Thomas och jag sa till varandra: ”vi ger det tre år och sedan får vi se”. Till sommaren har det gått fem år, tiden går fort!

Svenska Victoriaförsamlingen har funnits sedan 1903 i Berlin. Under världskriget gömde församlingen judar och andra förföljda och de år muren fanns smugglades människor från öst till väst i prästens bil. I dag finns vi för de svenskar som bor här tillfälligt eller permanent, för dem, som söker gemenskap och vill fira gudstjänst men också för dem som hamnar på sjukhus eller känner sig vilsna.

Förutom kyrkliga högtider med många besökare firar vi också midsommar, valborg, och nationaldagen i kyrkan. Även mattraditioner såsom kräftskiva, surströmming och Mårten gås förvaltas väl.

I familjen Petersson finns förutom Thomas och jag Axel 16 år, Märta 12 år och Elsa 8 år. Barnen var inte så gamla när vi bestämde oss för att flytta men de var inte helt obekanta med tanken. Vi hade varit sommarvikarier fyra somrar, i Aten, södra Frankrike och på Mallorca. I oss fanns en nyfikenhet och längtan efter att se något nytt, att ge barnen andra upplevelser och nya språk och att få uppleva allt detta som familj. Detta är också tankar som jag möter hos andra familjer som har valt att bryta upp och flytta till ett annat land. Många säger att man kommer varandra väldigt nära som familj. Det sociala nätverk som man har hemma finns inte och ersätts här med andra som befinner sig i samma situation. De som har bott en längre tid kan hjälpa de nyinflyttade med att hitta läkare, vilken sjukkasse man ska välja

eller var det finns en musikskola till barnen.

I kyrkans lokaler finns Svenska skolan som är en låg- och mellanstadieskola som följer svensk läroplan. Här går Elsa i 2-3:an och Märta i 4-6:an. Skolan har 45 elever varav några är hel-svenska och bor här en begränsad tid och andra har en tysk och en svensk förälder och bor här permanent. Här blandas de båda språken på rasterna medan de flesta lektioner hålls på svenska.

Familjen Pettersson vid Axels konfirmation i Askeryds kyrka.

Axel går sedan fyra år tillbaka på en internationell skola där all undervisning är på engelska och skolkamraterna kommer från hela världen. Han har vant sig vid att kompisar kommer och går. Många har föräldrar som flyttar runt i världen och då är det internationella skolsystemet bra eftersom det är lika i alla länder.

Vad som är hemma är inte lika lätt att svara på nu som det var för fem år sedan. När vi åker till Sverige åker vi hem och när vi åker till Berlin åker vi hem. Där du har dina saker just nu, det är ditt hem men annars är det nog så som Märta sa för ett tag sedan ”längst inne i mig är jag alltid svensk!”

Susanna Petersson, uppvuxen i Sunhultsbrunn

HARRY BERÄTTAR

“Var nöjd med allt som livet ger och allting som du kring dej ser“. Så sjunger björnen Baloo i Walt Disneys filmversion av Djungelboken. Så skulle även Harry Svensson, mer känd som Harry i Majmålen, kunna sjunga. Det framgick tydligt vid en intervju att han är nöjd med sitt liv, inte minst nu när han hyr ett trevligt rum med kokvrå på Antuna i Aneby. Vid 93 års ålder är det inget som helst fel på intellektet och inte heller på berättarförmågan. Så här berättar han.

Jag var den enda pojken och var nästan tvungen att stanna hemma på gården och hjälpa föräldrarna. Mina två systrar flyttade från gården, Britta till Ralla och Ingrid till Ingatorp. Min farfar tjänade dräng häromkring, men egentligen kom han med familj från Nässjö. Han köpte Majmålen år 1900.

Yngste barnbarnet Erik vill ta över gården, men det lönar sej inte med såna här små ställen. Det hade egentligen behövts betydligt flera ungdjur. Eriks far hade från första början jobb i Tranås.

Min far var ingen händig man. Sköta djuren och jorden gick väl an, men att snickra och spika ville sej inte så bra. Det gillade däremot jag och höll på med sånt så ofta jag fick tillfälle. Hade jag inte blivit bonde, hade jag valt snickaryrket.

Jag har aldrig haft några tankar på att lämna Majmålen och gården tog jag över 1970 och då hade jag inte långt kvar till pensionen. Nån större avverkning av skogen hade min far inte gjort, så jag kunde ta ut ett par rejäla poster de första åren. Min exercis gjorde jag strax innan kriget. Jag var då c:a 24 år, en bra ålder på en soldat och blev placerad ute vid gränsen. Rekryten hade jag då gjort vid kavalleriet i Stockholm. Jag var med i vaktparaden och gick högvakt på slottet. Det var f.ö. ett sätt att får se lite av den stora världen och ha lite roligt. I slutet på 1930-talet var det ingen som tänkte, att det kunde bli krig.

Nöjena hemma i Majmålen var att åka ner till Sunhult. Sommartid tog man cykeln in till Tranås. 1927 öppnades busslinjen från Tranås via Askeryd till Eksjö. Min första bil köpte jag 1953, det var andra året jag var bonde. Det var en Ford Taunus med hydrauliska bromsar. Jag gav 800 kronor för den. När jag var ung, var en egen cykel lika bra att ha. Vi hade hemma bara en cykel och den fick använda växelvis. Det var en damcykel, för den kunde alla använda. Många småpojkar lärde sej cykla på sina fäders cyklar. Man trädde in ena benet under stängen och så trampade man på. Det dominerande märket i början var Huskvarna. Sen kom flera olika märken, men ville man en riktigt bra cykel, skulle man köpa en Crescent, som förresten var dyrare än andra.

Harry i berättartagen.

En gång hade jag cyklat bortåt Olstorp och tog hemvägen över Kalvsved och Bordsjö. I en busskur satt en jänta, som jag frågade efter vägen till Majmålen. Den visste jag ju väldigt väl, jag hade åkt den massvis med gånger, men någonting skulle jag säga. Vi träffades flera gånger och så småningom, 1952, gifte jag mej med Maj-Britt, som hon hette. Så föddes Anders, som gifte sig med en venaflicka och bor i Elisabeth Ganeståls hemtrakter, och Lennart, som bor kvar på gården med sin familj. Jag ville inte styra pojkarnas arbetsval. Anders jobbar i Vimmerby och Lennart blev “månskensbonde” med jobb på Volvo .

Som nybliven bonde tog jag ner lite skog. Jag hade god hjälp av motorsågen. Jag var en av de första som skaffade en sån. Man trodde då, att en motorsåg var toppen av uppfinningar, men idag vet vi, att så inte var fallet. I början sågade vi med en tvåmans timmersåg. Men folk ville arbeta på egen hand och så timmersvansen för en person. Det fanns en sorts hjälpfjäder, som en del använde och en del inte. Jag gjorde det inte. Jag trivdes bra med skogsarbetet, men jag minns att farsan trätte med skogsvaktarna. Dom hade inte samma uppfattning om vilka träd, som skulle avverkas.

Ett vanligt antal mjölkkor på såna här gårdar var 10 - 12. Jag hade ungefär 8, vilket var i minsta laget, ett par slaktsvin och några höns.

En gång i tiden, på 1800-talet, skänktes Socknamon från Majmålen till Frinnaryds socken (kommun). Så småningom delades sockenallmanningen upp på socknens bönder, och är så än i dag. Detta arbete var kanske inte helt riskfritt. Jag har hört berättas, att lantmätaren fick gå omkring med laddad pistol. På området finns en varggrop och kolbottnar, som jag minns från min ungdom. Det kolades mycket och tjädern trivdes här. Kolet fraktades med häst och stora kolryssar till Frinnaryds station.

Jag kommer ihåg filmen "Söder om landsvägen" med Edvard Persson. Den var bra och såg flera filmer med honom. Tor Modéen kunde vända till det och var också bra. Martin Ljung, som var lika gammal som jag. Honom tyckte jag också om.

Elström kom till Majmålen 1943. Radio, som gick på batterier hade vi, men det var ett evigt åkande för att få dom laddade. Till en början hade vi kristallmottagare, som man fick sitta och pillra med för att höra något. Lyse fick vi från fotogenlampor och karbidlampor, som gav ett bättre ljus. Det fanns också fotogenlampor med glödstrumpa, som också gav bra ljus.

Min far körde mycket med oxar. Det tyckte jag inte om, så vi skaffade häst också. Har vi bara oxar får du köra till Tranås själv, sa jag. Det gör inte jag.

1948 fick vi telefon indragen. Far var lite motsträvig när det gällde nymodigheter. Jag sa då, att eftersom jag hade en hundring, kunde jag betala och skriva telefonen på mej. Att kivas med far var inte lönt, han betalade. Nu är det andra tider. Jag har faktiskt skaffat en mobil, men jag tror nog att den gamla sorten med stora siffror var att föredra.

En doft av nybryggt kaffe började sprida sig i lägenheten. Det ledde in på en fråga om kaffetilldelningen under kriget. Harry sa då att vi kokade på surr. Mor rostade råg, som vi kokade på. Jag tyckte inte det var några problem med att dricka det. Så slutade Harry sin berättelse, och vi övergick till att dricka kaffe kokat på äkta bönor.

Tack vare ett jordbruk utan konstgödsel har Frinnaryds Hembygdsförening fått en blomsteräng i Majmålen att hävda med lieslätter. Alla besökare i ängen kan dock inte använda en lie. Allan Ganestål och Gunvor Lood lyssnar till Harry Svensson.

Nedtecknat av Allan Ganestål

I HUVUDET PÅ EN BONDE

Eftersom jag tillhör en av Brinkepojckarna med två äldre och två yngre bröder blev det tidigt många tillfällen att hjälpa till i lantbruket på gårdarna som pappa brukade. Intresset föddes tidigt att själv bli bonde och efter skolgången i Frinnaryd och Aneby gick jag vidareutbildning i Tenhult 1969/1970 och Segerstad 1973.

Min far ägde föräldragården Brinkan och mammas föräldragård Målen och tog över arrendet i Norra Isaryd 1975. Under åren 1977 – 1988 arrenderade vi Norra Isaryd tillsammans innan jag tog över helt nämnda år. Utöver nämnda gårdar ingår också ett par gårdar i Axeryd att driva och tillsammans utgör arealen idag 70 hektar åker och 40 hektar beten. Sedan starten har mjölkproduktion varit viktig och drygt 40-talet kor har dagligen mjölkats men problem med en förslitning av höften gjorde sig allt mer påmint.

År 2010 - ett år av förändring

Problemet med höften försämrades dramatiskt under december månad 2009 och på 30 dagar praktiskt taget försvann höften. Läkarens besked den 19 januari 2010 blev ett ultimatum – om du inte slutar med mjölkeskor varar den nya höftleden kanske 7 år men dubbelt så länge om du upphör! Beslutet om omställning togs runt den 15 februari och den sista mjölkleveransen gick från gården i slutet av månaden. Av skilda orsaker dröjde operationen till den 31 maj 2010 och genomfördes i Eksjö. En så omfattande operation kräver ganska lång konvalescens och kryckorna kunde släppas först i början av september månad. Det var ganska frustrerande att endast kunna se på då andra fick göra jobbet under denna tid.

Tron sätts verkligen på prov men jag kunde inte släppa tanken att karriären kunde inte vara slut trots ett tydligt besked av läkaren. Tilliten finns fortfarande till Gud även om det kan bli stora förändringar i livet. Under tiden som höften tränades upp genom alltmer omfattande rörelser fick jag ett kraftfullt stöd genom stora arbetsinsatser bland annat av sonen Jonas som har fixat både

sådd och skörd. Men även omställningen att avveckla mjölkproduktionen och istället satsa på köttdjur var påfrestande och orsakade många tankar. Ett 40-tal amkor och 2 tjurar har anskaffats på annat håll och avsikten är nu att helt ställa om till certifierad ekologisk produktion.

EU-kontroll

Under år 2010 blev gården uttagen till EU-kontroll och det blev en omfattande kontroll från alla håll som inte helt är avslutad än. EU har inneburit mycket blanketter som kräver experthjälp att få rätt ifyllda till betydande kostnader. Dock anser jag att vi måste vara med i EU inte bara som resultat av folkomröstningen men det är helt omöjligt att bedriva lantbruk om inte ersättningen inräknas.

Skogsintresse

Omställningen av lantbruket där de dagliga rutinerna i ladugården försvunnit gör att det blivit tid över till skogsbruk i de egna skogarna. Røjning och gallring har återupptagits och kan ge ett tillskott till verksamheten. En höjdpunkt under det gångna året var när vandringspriset i skogsgallring som Södra Skogsägarna inrättat kunde stanna för gott i hemmet efter många inteckningar i pokalen bl.a. av pappa och svärfar.

Maskinstation

Jonas satsning på en omfattande maskinpark för lantbruk och vägunderhåll både nära och så långt bort som i Västergötland har varit intressant att följa. Idag är utöver Jonas 3 personer anställda och fler kan tas in temporärt vid säsong. Det är allt fler som upptäckt hans kunnande och det är intressant att se på när de stora maskinerna går över stora ytor på en halv dag där det förr tog 3 arbetsdagar för samma arbete.

Martin Johansson

Många människor springer efter lyckan likt en tankspridd man, som nervöst letar efter sin hatt, medan han hela tiden har den på huvudet eller i handen.

Sidney Smith

DET VIKTIGA KULTURARVET

“Den som inte har någon historia har ingen framtid” har någon sagt. Och visst är det viktigt att känna till sitt ursprung och att veta hur ens hembygd har växt fram och utvecklats. Om man redan som ung får lära sig om sin hembygd, kan man känna stolthet över den och kanske kan det bidra till att man senare i livet vill återvända till födelseorten och rentav bli intresserad av att forska i både släktens och ortens historia.

Höglandets Fornminnesförening har som syfte att främja intresset och förståelsen för vårt kulturarv och att sprida kunskap om våra fornminnes betydelse och vikten av att bevara dem.

År 2004 startade ett pilotprojekt som ett samarbete mellan Riksantikvarieämbetet, Länsstyrelsen, Jönköpings Läns Museum och Höglandets Fornminnesförening.

Medlemmar i Fornminnesföreningen inventerar i första hand skogsmark för att hitta fornlämningar, som inte tidigare dokumenterats. Det finns många områden med agrara lämningar, dvs. för länge sedan nedlagd och nu skogsplanterad odlingsmark, som inte tidigare uppmärksammats, och varav en del kan vara oerhört gamla. Att dokumentera dessa ger ju en viktig pusselbit till vår historia. Dessutom finns det gamla industriminnen här och var i form av gamla bortglömda kvarnar och sågar vid vattenvägarna, linbastur och lämningar efter kolning och jakt. Torp och backstugor är oftast väl dokumenterade av hembygdsföreningarna, men vi har också hittat sådana som inte är kända.

Inventerarna skriver en utförlig rapport om varje objekt och där antecknas förutom noggranna mått, områdesavgränsningar och koordinater, även terrängens beskaffenhet, vegetation och eventuella skadeverkningar på objektet. Med jämna mellanrum kommer så en arkeolog från läns museet med deltagarna ut och värderar fynden, och de objekt som godkänns som fornlämning/kulturlämning förs av arkeologen in i Riks-

antikvarieämbetets fornminnesregister. Detta register kan vem som helst gå in på och se vilka fornlämningar som finns i ett visst område. Gå in på www.ra.se.

Inventering har slutförts i hela Tranås kommun, i Lommaryds, Bälaryds, Bredestads, Askeryds och Marbäcks socknar och delvis har Flisby också inventerats. Sista området i Aneby kommun är Frinnaryd, där vi hållit på under 2010, men avbrutits av den för tidiga vintern.

Under våra raider i socknarna har vi, när så varit möjligt tagit kontakt med markägarna på respektive område och fått många positiva gensvar, många trevliga kontakter och mycket hjälp med tips och information

Dessutom har vi på detta sätt fått titta på många lösfynd, som hittats i området, framför allt stenyxor men även järnföremål sländtrissor och annat. Vi har då dokumenterat och fotograferat dessa och särskilt intressanta lösfynd har vår egen konstnär tecknat av. Man har planer på att i fornminnesregistret även ha bilder på föremål i framtiden.

Kolarkoja vid Västra vägen.

Foto: Greta Forsberg

Frinnaryds socken visade sig vara väl inventerat, tack vare vår vän Henry Sjöstrand, men det vi hittills hittat har varit mycket intressant. På vägen mot Allmanningen fann vi en fin kolarkoja och en kolbotten, och på andra sidan vägen låg en fångstgrop, som bedöms som ett praktexempel av vår arkeolog och av länsantikvarien, som besiktigat den. Såg- och kvarnlämningarna är intressanta och beträffande lösfynd har någon hittat ett mynt från drottning Kristinas tid.

*Unik fångstgrop på kulle mot mossmark.
Foto: Hans Forssander*

Om någon i Frinnaryds socken skulle ha något intressant fynd från området, kontakta oss gärna. Det är viktigt att veta, att om man har hittat fornyfynd, så får man behålla dem (museerna är överfulla). Endast guld- och silvreföremål måste man lämna ifrån sig men får betalt för det. Det är viktigt att notera exakt var fyndet gjorts, om man nu vet det.

Det har fallit sig naturligt för föreningen att även på annat sätt dokumentera fornlämningar på småländska höglandet och hittills har tre böcker getts ut: Sevärda fornminnen i Aneby kommun, Sevärda fornminnen och kulturlämningar i Tranås kommun och Kulturlämningar i Nässjö kommun.

Du som är intresserad är välkommen som medlem i föreningen. Gå gärna in på vår hemsida www.fornminne-hogland.se

Greta Forsberg, sekr.

FRINNARYDSBILDER ANNO 1825

Om kyrkliga angelägenheter och lokalpolitik saxat ur ett gammalt visitationsprotokoll

Strax före jul 1825 genomförde kontraktsprosten Anders Hagert i Linderås, biträdd av sin komminister E. Thollander prostvisitation (prosteting) i Frinnaryd; närvarande och värd var kyrkoherde Carl Fredrik Fagerlund i Frinnaryds prästgård, där också lördagens förhandlingar försiggick, säkerligen beledsagade av god mat och dryck – Fagerlund var nämligen enligt eftermälet ”begiven på frosseri och annan liderlighet”, så han bjöd säkert sina ämbetsbröder på en god middag.. Lördagen den 10 december skedde alltså visitationen i en trängre krets i Prästgården, men på söndagen var det först gudstjänst och därefter visitationssamtal i kyrkan med församlingsborna närvarande. Som källa till de här raderna har jag använt Frinnaryd C3 i Landsarkivet i Vadstena.

*Frinnaryds prästgård på kyrkoherde Wisstrands tid
(1904 - 1922)*

Foto. Jarén

Vi börjar med lördagen den 10. Det konstaterades först att den senaste biskopsvisitationen i Frinnaryd hade ägt rum så långt tillbaka i tiden som 1762 och det senaste prostetinget 1788, så nu var det verkligen dags för kontroll av de kyrkliga och sociala förhållandena. Först diskuteras tillgången på kyrklig litteratur i kyrkan, där fanns inte så mycket att hämta och det anbefalles därför inköp av t.ex. Arndts Sanna Christen-

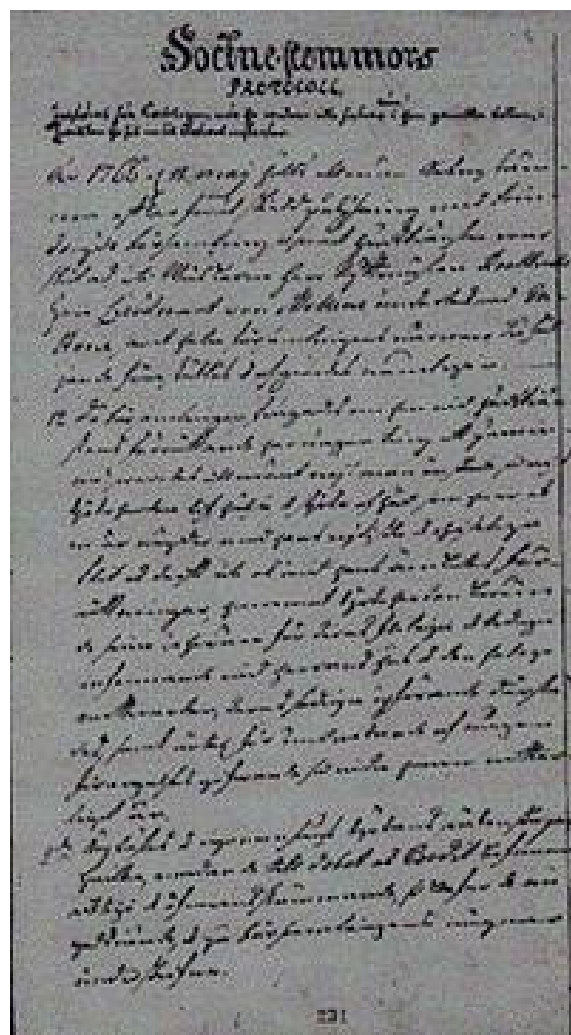
dom och vissa andaktsböcker. Inspektion av kyrkböckerna ledde inte till några speciella anmärkningar, kh Fagerlund hade ännu inte förfallit till det omfattande slarv som präglade hans sista årtionden i Frinnaryd. Fagerlund var i tjänst till 1850, då han avled vid 84 års ålder. Kyrkokassans skötsel med lån och utbetalningar tycktes vara helt i sin ordning, likaså kyrkans inventarieförteckning och sockenstämmoprotokollens förande och verkställigheten av de beslut som där fattades. Om socknens folkmängd konstaterades att den var 638 personer.

Söndagen den 11 december började i kyrkan med gudstjänst. Om predikan sägs i protokollet: ”Efter förrättad predikan av församlingens kyrkoherde Hr Carl Fredrik Fagerlund som densamme okonstlat men värdigt och i alla avseenden populärt och till allmän uppbyggelse utförde, öppnades Prosttinget.” Vid förhandlingarna efter gudstjänstens slut togs följande ärenden upp: Sockenmagasin saknas och bör inrättas på nedre botten i kyrkoboden.

Barnaundervisningen sköts enligt protokollet på ett föredömligt och tillfredsställande sätt av klockaren J. Andersson och kyrkovaktaren Frinberg. (Den obligatoriska folkskolan lagstodgades först 1842)

Gudstjänsten börjar kl. 10 hela året och husförhören sköts tillfredsställande. I §9 hettar det så till en aning. Där påtalas av socknemännen (”quinnfolken” hade fått avlägsna sig strax efter gudstjänsten) ”åtskillige af Pastor begångne felagtigheter” och ”Pastors tilltagande ålder och ithy åtföljande svagheter” – Fagerlund var vid tillfället omkring 60 år gammal. Man önskade därför att Fagerlund tog hjälp av en adjunkt i fortsättningen; så blev också fallet ganska snart.

Byggnader. Kyrktaket bristfälligt, bör beläggas med tegel. Klockstapel och ringmur däremot nyss reparerade och i gott skick.

En sida ur originalprotokollet.

Kyrkporten är förfallen och bör ersättas av en ny av ekvirke.

Kyrkoboden är i gott skick och kan duga som tillfälligt sockenmagasin på kyrkogården.

Sockenstuga saknas men kh Fagerlund utlovade en plan på Boställets mark för detta ändamål. Där skulle också reserveras utrymme ”för framtida skolorum”. Sockenstugan byggdes först 1838 och blev så Frinnaryds första permanenta skollokal efter 1842.

Kyrkodisciplin. Under den rubriken dryftades olika ärenden. På Hagerts fråga om det fanns några ”förbrytare” i socknen framkom det att

f.d. underofficeren Gustaf Reuter varit avstraffad 2 gånger ”för brottsligt beteende mot sina föräldrar”. Reuter var själv närvarande och församlingen fungerade härvid som ett slags lokal domstol. Närvarande var också kronolänsman C.O. Söderberg. Beslutet i denna fråga blev att Söderberg för 10 Riksdaler per månad skulle ta hand om Reuter på sitt länsmansboställe i S. Isaryd. Husarrest med arbetsplikt blev, kan man väl säga, påföljden i detta ärende. Reuter fick också strängt besöksförbud hos sina föräldrar! Reuter skulle kvarbli hos länsmannen till dess att han ”blir intagen på correctionsanstalt”. Om detta skulle beslutas på nästkommande ordinarie Sockenstämma.

Härmed var prostetinget över; det hela avslutades säkert med ännu en god måltid i Prästgården. Det välskrivna protokollet är undertecknat av Anders Hagert, Fagerlund och Thollander dessutom av ett antal sockenbor, bland vilka man återfinner kronolänsman Söderberg och häradshövding Hedelius i Dagstorp.

Henry Sjöstrand

VAD HÄNDER I SOCKNEN?

Frinnaryds Hembygdsförening är en mycket livaktig sådan. Föreningens årliga publikation Sockenbladet försöker spegla inte bara sånt som hänt förr i tiden, utan också berätta vad som händer idag i vår socken.

En begivenhet, som nu har några år på nacken, startades av Ankin Lindström. Hon satte in några bord i sin affär, och sedan kunde frinnarydsborna (och även andra) njuta av fredagsfika i goda vänners lag. Det hela föll väl ut och fredagsfiket fortsatte i Bygdegården, även sedan Ankin lagt ner sin affär.

Ankin startade fredagsfiket.

Foto: Bevan

Nedanstående bild visar med all önskvärd tydlighet, att fredagsfiket är uppskattat.

Foto: Bevan

I Frinnaryd har man tagit upp en kunglig sport. I varje fall en sport som utövades av en av kungahusets prinsar, nämligen prins Bertil. Sporten har många namn. Någon kanske känner till “boccia”. I Frinnaryd spelar man “boule” Prins Bertil spelade “petanque”. Oberoende av namn går alla ut på att få de stora kloten så nära Lillen, först utkastad, som möjligt. I Frinnaryd spelar man på en anlagd bana i centrum av samhället.

Arne Edgren och Tauno Karjalainen ser till att boulebanan blir perfekt.

Foto: Bevan

I Sunhult träffas 11-kaffegänget varannan tisdag för en stunds trevlig gemenskap i Hembygdsgården. Arrangörer är kyrkorådet + Hembygdsföreningen. Som avslutning på terminen ordnades en grötfest med skinka och smörgås och julsånger till dragspel.

Paret Gerhard och Solveig Björkegren.

Till de trognaste besökarna vid 11-kaffet hör

Arnold

Henry och

Ove

Foto denna sida: Elisabeth

11-kaffe i Hembygdsgården.

En kväll före jul samlades några damer för att lära sig vika stjärnor. Betyg: MVG

Delar av stickjuntan.

Flitiga damer samlas varannan måndag i Hembygdsgården för att sy och sticka. Säkert växlas också ett och annat ord.

Var det männe folkhumorn, som namngav aktiviteten ”Antikrundan”, ett antal damer. 60+, som på längre eller kortare promenader utforskar gamla vägar och stigar i naturen runt Sunhult? Samtidigt tar de del av naturens växlingar alltifrån vårens första blåsippor till vinterns halvmeterdjupa snö.

Var det kanske samme person som fällde omdömet ”nu har det gått åt skogen med antikrundan? Detta efter att en utflykt blivit mer än dubbelt så lång som vanligt.

Åt skogen med Antikrundan.

Motion är bara strunt. Är du frisk behöver du den inte, och är du sjuk, så bör du undvika den.

Henry Ford

Nu är Antikrundan redo för nya äventyr.

Allan Ganestål

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Styrelsen för Frinnaryds Hembygdsförening får härmed lämna följande **verksamhetsberättelse** för år 2010.

Styrelsen har under året bestått av Elisabeth Ganestål, ordf., Krister Tällgård, v. ordf., Kerstin Lood, kassör, Harald Runnestad, sekr., samt ledamöterna Ingrid Ericsson, Hans-Åke Björklund, Stig Gustavsson, Gert Karlsson, Lars-Åke Davidsson och Magnus Ljunggren. Styrelsen har haft fyra sammanträden under året.

Medlemsantalet var vid årets slut 387. Medlemsavgiften höjdes till 50 kr/medlem fr. o m. 2010.

Årsmöte hölls 8 april. Utöver sedvanliga årsmötesförhandlingar och kaffe, som föreningen bjöd de närvarande på, medverkade Greta Forsberg och Bertil Johansson från Högländets Fornminnesförening. De redogjorde för sitt arbete att ”leta” fornfynd och talade om att nu står Frinnaryds socken i tur att gås igenom. Hembygdsföreningen anmälde sitt intresse att försöka delta i vandringarna under året.

Så var det dags att överlämna ord och ton till Fredrik Starckenberg, som vid brasan underhöll med sång och musik.

Under våren **städades** Hembygdsparken.

Ett 20-tal frivilliga ställde upp och alla bjöds på ett välförtjänt kaffe. Lars-Åke Davidsson plockade ihop lämplig arbetskraft för att utföra **underhållsarbete** på gårdens byggnader

Midsommarfesten firades som vanligt i Hembygdsparken med byalaget som arrangör. Det blev dans kring midsommarstången, kaffeservering, chokladhjul och lotterier.

Föreningen var medarrangör vid **hembygdsdagen** i Bredestad 22/8

Sv. Kyrkan svarade för **logemötet** 15/8

Vår slätterräng fick sin årliga upprustning i form av **fagning och slätter**. Ett 20-tal personer ställde upp med liar och räfsor och snart var ängen slagen. Då var det dags att ge sig i kast med ostkakan, som fick en strykande åtgång. Kvällen förflöt under trevlig gemenskap med bra väder och arbetsglädje. Ängsfogden Lars-Erik Ivarsson ledde arbetet.

Årets stora folkfest är **loppmarknaden**. Den hölls 3/7 med stor tillslutning av människor från alla håll. Mycket material hade samlats in med "körkusken" Gert Karlsson som bas för hämtningarna.

Nytt för året var att föreningen erbjöd att lämna det som blev kvar efter loppmarknaden till Second Hand-butiken i Aneby. Vi fick själva stå för transporten dit. Den organiserades av Hans-Åke Björklund tillsammans med loppmarknadsgeneralen Kenneth Lood. Det fungerade perfekt och manar till fortsättning. Det känns bra att hjälporganisationer får ta hand om sådant som föreningen inte kan sälja.

På **julmarknaden** står osten i centrum. Under hösten har ett 25-tal ostar ystats (+ en stor till serveringen). De ropades ut till goda priser.

I den julpyntade storstugan brinner en brasa, det doftar glögg och kaffe och alla låter sig väl smaka av slaglimpa - bakade av några damer i föreningen - nykärnat smör och hemost. Någon kanske vill ha ett glas kärnmjölkl.. Allt som allt

en trevlig tradition.....

Brasaftonen i november gästades i år av Roberth Johansson, som kåserade lättamt och underhållande. Föreningen bjöd på kaffe.

Föreningen håller en kontinuerlig **kontakt med skolan**; så även i år. En dag i maj ställde några medlemmar upp för visning av föremål och byggnader.

Dagisbarn med lärare prövade i höstas den nya utegrillen. Lite senare på hösten deltog alla eleverna i en "brasstund", där GunBritt Bergander berättade om sin barndom och sina skolupplevelser. Många frågor dök upp i de olika grupperna (se artikel).

Hembygdsgården har under året blivit en **central samlingspunkt** för olika aktiviteter. En stickjunta har samlats varannan måndag med c:a 8 deltagare.

Kyrkorådet har tillsammans med föreningen ordnat med 11-kaffe varannan tisdag. En populär gemenskap och ett uppskattat arrangemang med 20 - 25 deltagare per gång. Kyrkorådet har också svarat för en samtalscirkel.

Föreningen gläds åt att gården används i så många sammanhang. Vi tackar ALLA som på olika sätt stöder vår förening och som bidragit till ett lyckat år för Frinnaryds Hembygdsförening.

Styrelsen

KALLELSE

Vi kallar härmed till årsmöte i
Hembygdsgården 6/4 kl. 19.00.
Vi tittar på film och bjuder på kaffe.

VÄLKOMNA!!

Styrelsen

Finnaryds Hembygdsförening bokslut 2010

RESULTATRÄKNING

	Intäkter		Kostnader	
	2010	2009	2010	2009
Drift			35 498,50	35 344,50
Underhåll			459,00	7 471,00
Inköp inventarier			6 413,00	45 325,00
Medlemsavgifter	19 040,00	12 170,00		
Hyror	4 500,00	4 500,00		
Försäljning böcker	275,00	720,00		
Sockenbladet	9 200,00	10 400,00	16 306,50	15 543,50
Årsmöte			1 425,50	1 203,00
Avg. hembygdsförb.			3 578,00	3 610,00
Loppmarknad	51 960,00	48 965,00	12 056,00	17 107,00
Slätterärg	6 100,00	6 100,00	3 577,50	3 972,00
Julmarknad	26 244,00	21 877,00	5 283,00	5 469,00
Brasaften		401,00	3 458,00	
Försäkringar			6 167,00	6 400,00
Gåvor o övr. ars.		29 498,40	2 000,00	
Summa intäkter	117 319,00	134 631,40		
Summa kostnader			96 202,00	141 445,00
ÅRETS RESULTAT	21 117,00	6 813,60		
Utdelning Fond	15 591,02	22 920,70		
BALANSRÄKNING		2010-12-31		2009-12-31
Kassa		694,00		4,00
Bank		74 266,09		28 839,09
Östgöta Enskilda Fond (ansk. värde)		397 152,06		403 331,25
Värdeavvikelse Fond		103 730,05		57 051,69
SUMMA TILLGÅNGAR		575 842,20		489 226,03
EGET KAPITAL				
Balanserat resultat		272 761,77		173 829,68
Utdelning Ö E Fond		15 591,02		11 433,30
Årets resultat		21 117,00		6 813,60
Årets förändring		49 908,15		94 312,39
Summa eget kapital		359 377,94		272 761,77
Huberts fond		141 075,20		141 075,20
Nedbyns fond.		75 389,06		75 389,06
SUMMA TOTALT EGET KAPITAL		575 842,20		489 226,03

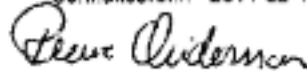
REVISIONSBERÄTTELSE

Räkenskaperna är av oss granskade utan anmärkning. Inkomster och utgifter är styrkta med verifikationer

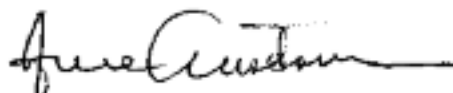
Föreningens försäkringar är kontrollerade.

Vi föreslår styrelse och kassör full och tacksam ansvarighet för år 2010

Sunhultsbrunn 2011-02-10

Rune Andersson

Arne Gustafsson

Till våra medlemmar!

Styrelsen hoppas att årets upplaga av Sockenbladet ska glädja Er och hälsar såväl gamla som nya medlemmar välkomna i vår förening. Medlemsavgiften, 50 :- kan betalas via bankgiro 5644-6347 eller till G. Karlsson, 0140/20125 och K. Lood 0140/21098.

Våra böcker finns till försäljning:
Sjöstrand: Hembygdsboken 100:- och Jarénboken 50:-, och Sockenbladet 30:-

Br. Hyltbrings
Ägg
Hyltan, Aneby | 070-207 66 79

Gårdebo Skog

www.gardeboved.se info@gardeboved.se

Brasved - Pannved

Från 25 till 60 cm
Transport ordnad

070 246 66 70

Din gård & villamäklare

- Värdering
- Förmedling
- Auktionering
- Generationsskifte

Lennings
Auktions- & Fastighets
Din gård & villamäklare

Aneby: 0380-450 05

Eksjö: 0381-100 10

PB BYGG

PELLE BÄCK BYGG AB

**Ombyggnad • Tillbyggnad
Renovering**

Tel. 0140-107 86

Mobiltel. 070-604 20 38 • Fax 0140-149 00
Idrottsgatan 8, 573 41 TRANÅS

Bosses El

Ljud Ljus

Teknik

Lövgatan 1
578 74 Frinnaryd

Tel. 0140-20012
070-587 28 39

Elservice

Lennarts Elservice efterträdare

Nyinstallationer, Reparationer av Bostad,
Industri och Lantgårdsinstallationer

LUNCHSTOPPET

Koppargatan • 0140-135 40

Öppet: måndag-fredag kl. 12.00 - 13.30

Ulles Hörna

Öppetider: Mån - Tis: 14.00-18.00

Onsdagar: Stängt

Tors - Lörd: 10.00-14.00

Tel. 0140-567 05

Falkgatan 7, Tranås

Välkommen till

Krukmakare

Laila Bülow-Mattsson

Blå Pumpen Hantverk

Storgatan 49, 573 32 Tranås
Tel. 0140-185 22

Öppetider: Tisd-Fre. 10-18 • Lör. 10-14
www.lailabulowmattsson.se

www.oeb.se

Är du Försiktig, Balanserad eller Offensiv?

Börja månadsspara i våra fond-i-fonder!

Försiktig
30% aktiefonder
70% räntefonder

Balanserad
50% aktiefonder
50% räntefonder

Offensiv
100% aktiefonder

Telefon
0140-74 00 00

Östgöta Enskilda Bank

en del av Danske Bank

Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. De pengar som placeras i fonder kan både öka och minska i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet.

Hyltans Elektronik Service John Moberg

Service på radio, TV, video,
paraboler,
TV-antennar Alla märken
Uppsättning av
paraboler & TV-antennar

**Nytt och begagnat
till bra priser**

Hyltan
Frinnaryd
Tel/Fax 0140-200 48

SALONG 34-AN

BIRGITTA LILJA

TRANÅSVÄGEN 14
573 73 SUNHULTSBRUNN
TEL. 0140-21133
070-3437853

colorama

COLORAMA ANEBY, KÖPMANGATAN 7, TELEFON 0380- 400 56
SVENS FÄRGHALL AB WWW.COLORAMA.SE

Hullaryds Handelsträdgård

Snittblommor • Krukväxter • Binderier
Tel. 0140-220 08

ICA Supermarket

ANEBY • Tel. 0380-400 11, 415 10

ÖPPETTIDER:	
MÅN-FRE	9-21
LÖRDAG	9-18
SÖNDAG	10-18

Bergfoths Grafiska AB

Hos oss kan du beställa det mesta inom tryck!

Visitkort • Brevpapper • Kuvert • Affischer
Broschyrer • Roll-Ups • Vepor • Banderoller
Bilreklam • Skyltar m.m
www.bergfoths.se • info@bergfoths.se

Lennarts

Klipp o. Fön

Tidsbeställning

Nygatan 29, TRANÅS
Tel. 0140-160 58

Kvalité & Certifiering
enligt 9001

Kvalité & Miljöcertifiering
enligt 14001

Tel. Aneby 0380-413 00
Mobil. Peter 070-551 94 77
Mobil. Hampus 070-291 94 77

Offererar, installerar, reparerar allt inom el.

Mörcks Grävservi-
ce
070-510 48 55

KANONADEN

ENTREPRENAD

Mobil. 070-666 27 38

Box 13, 573 21 TRANÅS

colorama

Storgatan 36 Tranås Tel 0140-38 54 00

Närserv.kontor, Aneby
Tel. 0380-411 90

Stig-Göran Hyltbring, Distriktsombud
Tel. 0140-240 21
Biltel. 070-69 25 288

BroKonsult AB

i Växjö

Kungsgatan 13 B • 352 31 VÄXJÖ

Projektering väg, bro och markarbeten

Jan-Olof Göransson, Slättergatan 12 573 38 Tranås
Tel. 0707-48 59 96 / 0140-159 96

HULLARYDS BILSERVICE

Hullaryd, Aneby • 578 91 ANEBY
Tel. 0140-220 10 • Jourtel. 070-545 77 68

Email: hullarydsbilservice.se

**Vi släcker 2:or.
Vi utför fyrhjulsinställning.**

Jan Wilhelmsson, 070-395 11 59

Br. Hyltbrings
Alltjänst

Hylltan, Aneby | 070-207 66 79

line

Collection Sweden

tfn. 0140-212 76 • 0380-400 33
Butiken Gränna 0390-412 88

www.linecollection.se

**/OPTIMERA/
DIN BYGGHANDEL i ANEBY**

Tel 0380-584 600

www.optimera.se

Öppet: Månd - Fred 6.30–17.00. Lörd 9.00–13.00

**ALLT INOM BYGG & TRÄDGÅRD
AGA – GAS – GASOL**

*Stockabäcks massage
& friskvård*

Marie-Louise Kyhlberg, Certifierad massageterapeut
Stockabäck, Furulid 1, 573 97 Tranås
E-post: marielouisekyhlberg@telia.com
Bostaden: 0140-202 11 Mobil: 070-256 7127

Swedbank

Alltid välkommen till oss!

Tranås 0140-575 00 • Aneby 0380-806 60

TVÄTTCENTER

I FRINNARYD AB

TIFF-Duken

VI TVÄTTAR ALLT ÅT ALLA - PRIVATPERSONER - INDUSTRI - SERVICE

TEL 0140-20100 - FAX 0140-20303 - WWW.TVATTCENTER.SE

SUNHULTS GÄSTGIVERI

— Hotell Restaurang —

Bygatan 16, Sunhultsbrunn Tel. 0140-211 00, 070-324 14 30.

ÖPPETTIDER

VINTER: Månd-Tisd Stängt, Onsd, Torsd, Sönd. 10.00–20.00, Fred-Lörd-Helger 10.00–22.00.

SOMMARTID: Öppet alla dagar.

— Vi tar även beställningar —

BALTICUM FRINAB

En av sveriges ledande

CONTAINER tillverkare

Tel. 0140-202 90 vxl.

Frinnaryds Hembygdsförening

B-FÖRENINGSBREV

ANEBY BIBLIOTEK

Köpmansgatan 2 • Tel. 0380-462 45

ÖPPETTIDER:

Måndag 10-13 – 14-19

Tisdag 10-13 – 14-17

Onsdag 10-13 – 14-17

Torsdag 14-19 (öppet för tidningsläsning från kl 10)

Fredag 10-15

Biblioteket i Frinnaryd onsdag 17-19.

Vår bibliotekskatalog finns nu på internet, kontakta huvudbiblioteket för en pinkod.

Smålandsvägen 6 573 97 TRANÅS Tel. 0140-500 37 Fax. 0140-500 39

En lokal för dig? Frinnaryds Bygdegård

Möjligheternas hus: Bygdegården hyrs ut till olika ändamål

T.ex. Bröllop, dans och sammanträden.
Har Du speciella önskemål försöker vi även lösa dessa.

För bokning och närmare information kontakta
Ann-Catrine Lindström tel: 0140-201 56.

info@frinnarydsbygdegard.se
www.frinnarydsbygdegard.se

Din lokala byggentreprenör

0140-200 68 • 070-679 66 94
Tomas 070-320 33 00

Uför alla förekommande byggnadsarbeten såsom

NYBYGGNATIONER, RENOVERINGAR
REPARATIONER OCH
LADUGÅRDSBYGGNATIONER

Allt inom VVS

“ Rörmokare i tredje generationen ”